

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal št. 168.

Naslov za telegrame: »Naprejek«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.807.

NAPREJ

Stane mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 85.—

Oglasi:

Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VII., številka 9.

Četrtek

»Naprejek« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasi

Kmeto-delavske zveze

Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Karl Kautsky:

Pomen delavskega tiska.

Ob novem letu je minilo 30 let, kar je daneska »Arbeiterzeitung« postala dnevnik. Izdala je ob tej priložnosti posebno številko na 80 straneh z zelo bogato vsebino. Najboljši živeči teoretik marksizma, s. Karl Kautsky, je napisal za jubilejno številko »Arbeiterzeitung« članek z gornjim naslovom. Kolikor se bavi s pomenom delavskega tiska sploh, ga bodo s pridom lahko čitali tudi čitatelji »Naprejek«, zato ga priobčujemo. — Napisali bi lahko še poseben članek za komentar; deloma kot polemiko z našimi različnimi socialisti, ki nam odrekajo, da smo mi marksisti in internacionalni socialisti, deloma pa kot pojasnilo, ker je članek na nekaterih mestih težje razumljiv. Pa tega ne bomo storili, članek s. Kautskega govori sam dovolj jasno. Komur bo to ali ono mesto delalo preglavice, naj vzame v roke »Socialistični koledar« za leto 1925. Čitati pa mora itak vsak socialist s premislekom, to je prva socialistična dolžnost. Če bi jo bili vsi izpolnjevali, ki so imeli že kdaj »Naprejek«, pa tudi druge liste v rokah, bi se nam danes ne bi bilo treba zedinjevati, ker bi se nikdar ne bili ločili. Le posamezniki bi bili odšli. — Uredništvo.

Ljudje, ki hočejo biti prav radikalni kakor svoje dni anarhisti ali njih nasledniki, komunisti, govore radi zaničljivo o demokraciji kot o zgolj »formalni« demokraciji, kar jih pa ne ovira, da ne bi zahtevali demokratičnih svoboščin zase in takoj zapili, kadar krši demokracijo kdo drugi, ne oni sami.

Res je, da demokracija sama še ne odpravi nadvlade imovitih razredov v družbi in državi. Bogatini lahko izrabijo splošno volilno pravico v svojo korist ali s kupovanjem volilcev ali izvoljenih (odbornikov, poslancev). Tudi svobodo organiziranja lahko izkoriščajo zase s tem, da sami ustanavljajo organizacije, a od njih odvisne proletarce pomečejo na cesto, če se organizirajo pri gospodom ne ljubih organizacijah. Tudi iz tiskovne svobode si lahko kujejo kapital zase s tem, da z ogromnimi denarnimi sredstvi ustanavljajo in vzdržujejo spretno pisane časopise, ki jih razširijo do zadnje bajte in zalepijo z njimi možgane izkoriščanih.

Demokratične svoboščine in pravice, ki so mišljene kot sredstva, ki naj izročijo vso moč ljudskim masam, lahko postanejo tako gospodovalna sredstva velikih izkoriščevalcev, se lahko torej porabijo za nasprotni namen.

Tako se lahko zgodi, ni pa treba, da bi se tako moralo zgoditi. In v tem je velika razlika med demokracijo in drugimi državnimi redi (n. pr. absolutizmom), v katerih so izkoriščani in obvladani brezpravni že radi države same.

Demokracija nudi vendar možnost, da izkoriščane mase ljudstva njim nudene svoboščine uspešno izrabijo v razrednem boju v svojo korist. In ta nikakor ne formalni, temveč resnični realni pomen dobi demokracija prej ali slej povsod, kjer se pojavlja in razvija številni veleindustrijski proletariati.

V začetku 60. let prejšnjega stoletja je Lassalle pretiral, ko je slavil splošno volilno pravico kot sredstvo, ki bo takoj in direktno izročilo politično moč masam. Previdnejše se je izrazil Marks l. 1880. v programu, ki ga je sestavil za francosko delavsko stranko. Pokazal je tam na dvorez-

nost splošne volilne pravice in izjavil, da ima proletariati nalogo, spremeniti splošno vol. pravico iz sredstva, s katerim se vodijo delavci za nos, v sredstvo osvobojenja. Danes je dospel proletariati v (nekaterih) kapitalističnih državah že tako daleč, da se s splošno volilno pravico že uspešno osvobojuje.

Kar velja o splošni volilni pravici, velja tudi za tiskovno svobodo. Tudi tu ima proletariati nalogo, spremeniti tiskovno svobodo iz sredstva, s katerim je mogoče proletariati zavajati, v sredstvo za osvobojenje, to se pravi: proletariati ima nalogo, ustvariti si svoje časopise in izriniti onega, ki služi ljudskim izkoriščevalcem. Tudi ta naloga je ponekod že precej izvršena, najbolj pri nemških socialistih, najslabše pri Angležih.

Časopise ima predvsem nalogo, informirati čitatele o življenju in dogodkih po svetu. Noben zasebnik tega ne more storiti iz lastnih virov in sredstev. Vsak pa mora biti o življenju po svetu poučen, kdor se hoče praktično udeleževati v politiki. Če hoče masa delavnega ljudstva voditi svojo politiko, mora imeti tudi svoje virov, iz katerih zajema svoja poročila o najvažnejših dogodkih po svetu.

Meščansko časopisje za to ne zadoštuje. Del tega časopisja je tako lažnjiv, da proletarce direktno zavaja. Pa tudi pošteno meščansko časopisje ne da proletarcu onega, kar on rabi. Ni namreč mogoče poročati o vseh dnevnih dogodkih, temveč je treba izbrati najvažnejše. Z buržuaznega stališča so pa seveda važnejše druge stvari kakor s proletarskega.

S tem ni rečeno, da se mora proletarsko časopisje razlikovati od meščanskega v tem, da bi lagalo v interesu proletariata kakor meščansko v interesu buržuazije.

Razredni položaj proletariata je tak, da ne potrebuje laži za zastopnika svojih interesov, temveč mu laži celo škodujejo. Lažnjiva demagogija, ki se proletariatu laska in prikupuje, ga lahko zavede le na kriva pota, k avanturam, v katerih brezuspešno zapravlja svojo moč. Neizprosna resnica napram proletariatu je prva dolžnost delavskega časopisa.

Izkoriščevalci zahtevajo od svojega buržuaznega časopisja tudi resnico — kolikor so od nje odvisne njih lastne zadeve. A oni imajo razen svojega dnevnega časopisja tudi druga informacijska sredstva o kupčijem življenju, a te informacije ne pridejo v javnost. Če pa poroča buržuazni tisk o razmerah proletariata na tak način, da proletariati zmede, je to lastnikom in čitateljem vedno dobrodošlo, pa bodi potem to poročanje resnično ali lažnjivo.

Informiranje o življenju po svetu pa ni edina funkcija delavskega časopisa. Ponekod imajo, kakor rečeno, pošteno meščansko časopisje, ki je delavstvu naklonjeno. V mnogih deželah, predvsem romanskih, (francoskih, italijanskih, španskih) časopisje bolj rezonira kakor informira. V angleških deželah je drugače. Mnogi tamošnji meščanski listi imajo tako dobre informacije, da zadovolje glede informacij tudi delavca. Treba je vi-

deti n. pr. list »Manchester Guardian«, da razumeš, kako težko stališče ima kot informacijski list angleški delavski dnevnik »Daily Herald«.

Delavski časopis pa mora dati svojim čitateljem še nekaj več kakor samo informacije, njegova naloga je večja, ki je ne more izpolniti noben meščanski list, tudi ne najpoštenjši, delavstvu naklonjen in vsebinsko dober.

To temelji na tem, da je najodličnejši faktor proletarske moči poleg gospodarske neobčnosti proletariata njegova masa, njegovo veliko število, v nasprotju s kapitalistom, ki ima svojo moč v denarju in s fevdalnim gospodom, čigar moč je temeljila na orožju napram v orožju neizvežbanim in neoboroženim kmetom.

Masa pa ima moč samo tam, kjer je enotna in združena, organizirana, in sicer ne samo tu in tam za trenutni odpor, temveč stalno. Radi tega so organizacije tako važne za proletariati, tako politične kakor gospodarske, brez organizacij ne pomeni proletariati nič. Organizacija pa stoji na slabih nogah, če predstavlja zvezo samo na zunaj, ki je ne vodi skupna volja in enotno prepričanje.

In še neko drugo vrsto enotnosti potrebuje proletariati: enotnosti gibanja v času, stalnosti in doslednosti. Proletariati ima omejena sredstva in sile, z njimi mora varčno gospodariti, ne sme jih zapravljati. Ni pa hujske zapravljalnosti moči, kakor je taka politika, ki živi »iz roke v usta«, ki ne temelji na dolgi predvidnosti, temveč se pusti voditi od razpoloženja in trenutnih stisk, se zapleta v protislovja, zaide v slepo ulico, poskuša nemogoče ter si pri tem razbija glavo, ugodne prilike pa zanemara.

Potrpebnost enotnosti v razrednem boju, i glede na prostor i glede na čas, je dosegljiva edino le s pridobitvijo teoretičnega spoznanja, to je: z združitvijo vseh spoznanih socialnih zvez samo, enotno celokupno zveznost brez protislovja, zveznost, ki daje vsemu nadaljnjemu preiskovanju in akcijam enoten značaj in povzročja, da se vsa poedina dejanja popolnoma skladno vjemajo v skupnost razrednega boja in njegovih ciljev.

Socialistična teorija ni igračka nekaterih intelektualcev, ki sicer v proletarskem gibanju nimajo nič opraviti, temveč je potrebno sredstvo, da se dvigne moč proletariata do vrhunca in da se skrečijo žrtve razrednega boja na minimum.

Najvažnejše sredstvo, ki seznanja mase s socialistično teorijo je strankino časopisje, posebno dnevno.

Seveda je mogoče razvijati teorijo le v knjigah. Dnevno časopisje pa ima nalogo, uporabljati socialistično teorijo pri dnevnih dogodkih in nalogah in z dnevnim uporabljanjem teorije pri pojasnjevanju dnevnih dogodkov usmeriti mase k enotnemu mišljenju in enotnim dejanjem. Seveda ne sme na to vplivati s teroristično silo ali monopoliziranjem proletarskega mišljenja, da bi umetno odvracalo vsako drugačno naziranje. Doseči pa mora to z duševno premočjo nad glasili drugih strank, ki hočejo vplivati na proletariati. To bi bilo žalostno strankino glasilo, ki bi se ob-

držalo samo s tem, da bi prepovedalo vse časopise drugih strank, kakor se to godi v boljševiški Rusiji. (Op. ur. Pa tudi pri nas!)

Napraviti razredni boj enoten, te funkcije seveda ne more izvršiti noben meščanski list, četudi drugače delavce še tako dobro informira. Če pa hoče delavski časopis to nalogo uspešno izvrševati, mora temeljiti na dobro razviti socialistični teoriji.

Angleški delavci doslej še nimajo take teorije. V veliki večini odklanjajo marksizem, ne znajo ga pa nadomestiti s čim boljšim. V časopisju iščejo torej samo informacij. In ker jih najdejo veliko več v meščanskih listih, ki imajo velikanski informacijski aparat, kakor v strankinih glasilih, zato zapuščajo svoje časopise, zato je to časopisje ubogo in se ne more tako razviti, da bi lahko konkuriralo z meščanskimi časopisi. (Prav kakor na Slovenskem! Op. ur.)

Nov predlog za zedinjenje.

Opr. št. 304/25.

S/L

IZVRŠEVALNEMU ODBORU SSJ IN
KDZ POTOM UREDNIŠTA »NA-
PREJKA«

Ljubljana.

Poštni predal 168.

Cenjeni sodrug!

Izid volitev 8. februarja je nedvoumno pokazal, da je nujno potrebno združiti delavske socialistične vrste Slovenije v močno, duhovno in organizacijsko enoto. Že pri pogajanjih za enoten volilni nastop smo Vam predlagali, da bi se vršil po izvršenih volitvah skupni kongres naših in Vaših organizacij, ki naj bi uredil vsa sporna vprašanja in sprejel skupni pokrajinski pravilnik, ki bi bil brezpogojno obvezen za vse članstvo v Sloveniji, ne glede kateri skupini je do tedaj pripadalo.

Na ta predlog sicer nismo dobili pritrdilnega odgovora — posneli smo pa iz pisave Vašega časopisa, da smatrate organizacijsko razdvojenost za glavno zapreko enotnemu nastopu pri volitvah.

Glede potrebe organizacijske enotnosti smo torej oboji istega mišljenja, zato upamo, da se bo našim skupnim naporom čimprej posrečilo, združiti socialistične vrste v organizacijsko enotno stranko.

Jugoslovanski buržuaziji je uspelo s svojimi gesli: centralizem ali avtonomija preslepiti tudi delavno ljudstvo tako, da je zgubilo iz vida svoje razredne interese. Zato bo borba za delavske pravice po teh volitvah še težja.

To dejstvo nas tem bolj sili, da pospešimo delo za enotnost socialističnega gibanja. Predlagamo Vam torej:

1. Tekom 3 mesecev, najkasneje pa do začetka junija 1925 naj se vrši skupni kongres naših in Vaših organizacij.

2. Na tem kongresu imajo glasovalno pravico samo zastopniki organizacij, in sicer onih, ki so redno obračunale vsaj za zadnje 3 mesece pred

kongresom. Vsak delegat ima toliko glasov, kolikor zastopa članov. Število članov se določi po mesečnih izkazih in sicer tako, da se sešteje število članov zadnjih treh mesecev in deli s 3 in na ta način dobljeno povprečno število je potem merodajno za kongres.

3. Dosedanji člani načelstva tako Vaše, kakor naše stranke imajo na kongresu posvetovalen glas, v kolikor niso izvoljeni kot delegati od kake organizacije.

4. Vsa vprašanja, tako o načelu javnosti, progresivnem davku, bodočem skupnem načelu itd. se imajo končnojavno urediti tako, kakor bo odločila večina zastopnikov članstva na tem kongresu.

5. Obema skupinama je dovoljena pred kongresom javna diskusija in propaganda njunih načel o vseh vprašanjih, ki imajo organizacijski ali progmatični pomen.

6. Vsak oseben boj, bodisi po časopisu ali na shodih in sestankih, se naj brezpogojno opusti.

7. Sklicanje kongresa in verifikacija mandatov se poveri 6 članskemu odboru, v katerega imenuje vsaka stranka po 3 svoje člane. Tajnika obeh strank imata v tem odboru posvetovalen glas.

8. Vsa korespondenca o vprašanju združitve obeh strank se objavlja v »Socialistu« in »Napreju«.

Vaš odgovor ali proti predloge prosimo, da nujno sporočite na tajništvo podpisane stranke.

Sodružnim pozdravom: Za: Franc Svetek.

Uredništvo in tajništvo nima časa ne prostora, da bi se še vedno bavilo z vprašanji, ki jih je rešil organizirani proletarij že takrat, ko je sklepal dogovore in jih v zakonil v programu in pravilniku. Naj povedo svoje mnenje delavci, predvsem člani izvrš. odbora.

Razno.

r PP-vlada razglasa v svojih časopisih, da se čuti dovolj močno, vladati nam še naprej. Obljublja, da bo predložila novemu parlamentu celo vrsto zakonov, tako n. pr. invalidskega — že nešteto krat obljubljenega — pa tudi nov tiskovni zakon. O tem drugem je vladno časopisje izdalo nekaj točk. Izdajanje časopisov, da bo prestopo, le policijski oblasti bo treba izhajanje naznaniti. Konfiscirali bodo časopise »le«, če se bodo pregrešili proti določbam ustave. Tiskovnih pravnih ne bo mogel nihče zavlačevati, poslanci ne bodo smeli biti odgovorni uredniki, pred sodiščem bo odgovoren za vsak tiskovni delikt glavni urednik. Kazni bodo od 6 mesecev do 6 let ječe in od 1000 do 50.000 Din denarne globe. Rok za dokaz resnice bo tako kratek, da bo moral imeti vsakdo, če bo hotel komu kaj pregrešnega očitati, že vse dokaze v rok, ko bo očitek napisal. To bo torej res »zelo moderen« zakon. Kdaj lahko prideš v navskrižje s kako ustavno določbo, pri današnji interpretaciji ustave, to smo imeli že priliko spoznati: vsak hip. Kaj smatra sodišče za dokaz resnice in kaj ne, to tudi ni lahko vedeti. Posebno takrat, kadar gre za greh proti soc. morali. Neki sodnik je našemu uredniku nekoč v neki pravdi rekel, da je politika vlačuga. (Rabil je drug, bolj krepak izraz.) Ko je slišal, da politika sama na sebi ni in ne more biti umazana, ampak, da so umazani le tisti, ki jo delajo in je dobil tudi dokaze za umazano ravnanje posameznih politikov, se mu tako umazano ravnanje ni zdelo nič umazanega, češ, da je to splošno v navadi. — Če bo tudi invalidski zakon tak in vsi drugi, kar je zelo verjetno, bomo zopet precej napredovali v srednji vek.

r Srce trše ko kamen imajo g. uredniki »Slov. Naroda«. Pravijo namreč, da Cankarjevi »Hlapci« »ganejo ko kamen trdo srce«, pri tem pa ti uredniki prav nič ne kažejo, da bi jih bili »Hlapci« kaj ganili. Torej bodisi te Cankarjeve drame sploh niso čitali in so tako ostali neganjeni, bodisi so »Hlapci« čitali, pa je njih srce pretrdo. Toda iz česa naj bi bilo

tako srce, ki je trše od kamna? Saj ni nikjer na svetu nič tršega! Od kod neki imajo ti uredniki tako nadnaravno trdoto? — Odgovor: Od tam, kakor ima osel svojo nadnaravno moč skakanja. O nekih oslih namreč pravijo, da preskočijo najvišje obzidje, tisti namreč, ki so z zlatom natovorjeni.

r Okoli 300.000 glasov manj kakor opozicijske stranke sta dobili vladni stranki Pašiča in Pribičevića, poslancev pa kljub temu 11 več, tako da bo v novem parlamentu 163 vladnih in 152 opozicijskih poslancev. Pribičevići demokrati se morajo zahvaliti samo Pašičevemu zavezništvu, da so si rešili 22 ali 23 poslancev. Tega se dobro zavedajo, zato hočejo imeti nov volilni red. Priporočamo jim predlog zagrebških »Kopriv«: skrinjice naj se postavijo drugo vrh druge. Čisto spodaj pride Pašičeva, nad njo Pribičevićeva, potem pa skrinjice ostalih strank. Nobena razen Pašičeve ne sme imeti dna, da bodo zletele v njo vse kroglice. Če bo pa ta že polna in zvrhana, jih dobi tako vedno še Pribičević tudi nekaj — vsaj za svoj in Zerjavov mandat.

r Nov »Očenaš«. Malo jih je, a vendar za seme je že dovolj takih, ki so stari »Očenaš« zamenjali za novega, natisnjene v Socialističnem koledarju 1925, stran 98 in 99. To vidimo iz tega, ker se tudi druga vsebina tega koledarja ne valja le po delavskih žepih, ampak prehaja v glave in vzbuja debate. To je prava pot k zedinjenju proletariata.

r Dr. Korun kot delodajalec. Pod tem naslovom je »Napreju« priobčil 6. februarja 1925 notico, da je plačeval dr. Korun hčeri železničarja R., ki je bila pri njem zaposlena, celih 250 Din mesečno. Če pride taka nesramna resnica v delavski list, je seveda dr. Korun jezen, on ni za načelo javnosti, nikogar nič ne briga, kako on delavce plačuje. Zato čitamo zdaj v njegovem »Socialistu« izjavo železničarja Ravnika iz Most, da on ni nikomur naročil objaviti to v »Napreju«. Pod to izjavo pa je Korunov »Socialist« pripomnil, da se iz tega vidi, koliko je verjeti »Napreju«. Vse izgleda tako, kakor bi bil »Napreju« kdaj trdil, da je Ravnik sam napisal ali pa vsaj naročil tisto notico. Mi smo objavili le dejstvo, da je imela 250 Din na mesec, prepuščamo pa delavstvu sodbo, ali je to veliko ali malo. Če misli Ravnik, da je to preveč, je to njegova stvar. — Kdor veruje, da zasluži Korun 1000 Din na mesec, se mu bo res veliko zdelo, če ima pisarniška moč brez doktorata četrtino.

r Tako naprednost mora vrag vzeti! »Jutro« z dne 26. t. m. naznanja reorganizacijo vsega šolstva v naši državi. Zakon o osnovnem šolstvu je menda že narejen, pride pa še prej v »strokovni pretres«. Gimnazije da bodo reducirali. Ali ne bi bilo boljše, če imamo gimnazij preveč, da bi šole pustili in ne samo to, še nove ustanovljali, a dali jim času primeren učni red? Za otroke kapitalističnih mame-lukov imamo resnično že preveč šol, zato pa proletarski otroci nimajo prilike, da bi se naučili v šolah kaj več kakor za silo čitati in pisati. Tudi na visokih šolah bodo odpravili razne zastarele nazore, piše »Jutro«. Kaj misli pod »zastarelimi nazori«, pove samo: »Ugledu univerz je zlasti škodovalo nepremišljeno demonstriranje o priliki upokojitve zagrebških republikancev Polića in Barca. (Op. ur. Polić je bil rektor, Bazala, ne Barac, pa profesor na zagrebški univerzi.) Oba gospoda sta bila, ko sta stopila v izvršilni odbor republikanske stranke, službeno vprašana, je li to res in je li ostajata voditelja republikanskega pokreta. Moža sta to potrdila, dasi (sta bila) opozorjena na predpis zakona, da državni činovnik (uradnik) ne sme širiti republikanskih idej. Toliko dosledna pa nista bila, da bi sama dala ostavko, ali prosila za penzijo, kar bi, če bi bilo še kaj možnosti, moral storiti tudi vsak profesor, ki ni za narodno edinstvo, kakor to od njega zahteva ustava.« To se torej pravi, da uvajajo dogme kakor klerikalizem tudi tisti, ki si lastijo monopol boja proti klerikalizmu in za svobodno misel ter naprednost. Taki

ljudje nimajo pravice, očitati komu, da izvaja duševno nasilje, ki ga sami prav tako izvajajo kakor klerikalci.

r Boj proti klerikalizmu vodi PP-vlada, pišejo njeni časopisi, obenem pa naznanjajo, da bo kmalu sklenjena pogodba med državo in papežem, ali kakor se take pogodbe navadno imenuje: konkordat. Govoriti potem o ločitvi cerkve od države bo kmalu protidržavno in boj proti klerikalizmu bo tudi protidržaven, namreč še bolj, kakor je že.

r Izid zadnjih volitev v narodno skupščino je nedvomno dokazal, da ima naš proletarij še veliko premo socialistične izobrazbe. Prav tako so pa dokazale volitve tudi, da propaganda socialističnih idej na shodih nič ne zaleže. Če delimo število 4000 s 500, dobimo 8. Za samo 8 glasov se pa stroški shoda nikakor ne izplačajo. To dejstvo nas tem bolj sili, da začnemo premišljevat, na kak način bi seznanili ljudi s socialističnimi idejami, to se pravi, na kak način bi ljudstvo pridobili za pravi socializem. Mislimo, da bi bili za to najbolj pripravljeni dnevi sestanki in diskusije v tistih krajih, kjer že imamo organizacije ali vsaj zaupnike. Priznati si pa moramo takoj, da to ni mogoče, dokler si naš proletarij ne more razdeliti dneva na 3 krat po 8 ur; 8 za delo, 8 za izobrazbo, 8 ur za počitek. A neke vrste diskusije bi lahko imel naš proletarij vendarle vsak dan: če bi namreč imel svoje dnevnik, ga pazno in preudarno vsak dan prečital, pa bi se socialistična zavednost silno dvignila. Sodrugi, na to pomisli in poskrbi vsaj to, da boš imel sam in tvoji sodrugi vsaj tednik redno plačan!

r Točno. Le močne in enotne razredne organizacije nam morejo omiliti in olajšati življenje v bližnji bodočnosti, rešeni pa bomo, kadar se bosta združila delavec in kmet (tudi v razrednih organizacijah), napodila vse kapitalistične stranke in mesto kapitalističnih vlad upostavila vlado delavcev in kmetov. Tako piše zadnji »Delavsko-kmetijski list«. Misel njegova je dobra, še dejanja naj sledijo!

r Razkol v češki komunistični stranki. Lansko leto so se polastili vodstva češke komunistične stranke sami mladi ljudje, ki so bili pripravljene stranko »boljševizirati« po naročilu moskovske internacionale. Nekateri člani izvrševalnega odbora in poslanci so se temu moskovskemu diktatu uprli, predvsem pa poslanec Dubnik, ki je bil zato iz stranke izključen. S tem so prišla nesoglasja v stranki v javnost in Dubniku se je pridružilo še par poslancev. Eden izmed teh, Warmbrunn, je poslal vodstvu stranke pismo, v katerem mu očita strašne stvari: da je teptalo svoje lastne zakone, t. j. organizacijski pravilnik, da misli samo na svoje osebne špekulacije, da so člani stranke eksekutive plačani vohuni policijskega prezidija v Pragi, da odklanjajo vsako diskusijo in zagovarjajo vsako svoje nepošteno dejanje z leninizmom itd. In svoje očitke je v pismu tudi podprl z dokazi, ki so verjetni tem bolj, če pomislimo, da se v vsaki tajni organizaciji lahko vrše največje sleparije, ne da bi članstvo za to vedelo.

r Ogrski Matteotti. (I. I.) Na slovesen način so proslavili letos ogrski delavci obletnico grdega zločina, ki je zelo podoben umoru s. Matteottija na Italijanskem. Pet let je namreč letos minulo, kar so protirevolucionarni madžarski oficirji umorili ss. Samogya in Bacsoja, oba urednika madžarskega soc. demokratičnega lista »Nepszava«. Oficirji so oba s silo odvedli v nekem avtomobilu, čez par dni pa so ju delavci potegnili kot skalpirana in razmesarjena mrliča iz Donave. Čeprav so bili morilci kmalu po vsej Budimpešti javno znani, si jih nihče ni upal kaznovati, ker so bili pod osebnim varstvom diktatorja Hortya. Edmund Beniczky, ki je bil takrat minister za notranje zadeve, je nedavno sam izjavil v parlamentu, da so civilne oblasti takrat morilce ugotovile, vojaške oblasti so pa vso afero potlačili in zamolčali. Ogrski socialisti so pred par dnevi znova interpelirali vlado o tej zadevi, »Nepszava« pa priobčuje natančno poroči-

lo o tem zločinu, načelnost soc. demokratične stranke pa izjavlja, da smatra min. predsednika Bethlena za osebno odgovornega, dokler morilci ne bodo primerno kaznovani.

r Iz Moskve je prišla 20. t. m. v Berlin tričlanska komisija pod vodstvom Feliksa Cohna z namenom, da očisti nemško komunistično stranko vseh neprimernih elementov. Potem pojde še v Prago, Rim, Pariz in London. Dela bo imela dovolj.

r S. Hjalmar Branting, švedski min. predsednik, je 24. t. m. umrl. Ni bil prvi socialist na Švedskem, pač pa ga lahko imenujemo dejanskega ustanovitelja švedske socialistične stranke. Znano je postalo njegovo ime zlasti med svetovno vojno, ker se je v nasprotju s švedsko buržuazijo, ki je bila naklonjena Nemčiji in Avstriji, ognjevitavo zavzel za antanto. Veroyal je v iskrenost Wilsonovih idej in da jih bodo zapadne kapitalistične države s pomočjo Amerike izvršile. Po vojni je vneto deloval v Društvu narodov, kar ga je spravilo v nasprotje z drugimi socialističnimi strankami, ki so spoznale, da je Društvo narodov, v taki obliki, kakršni je, tudi le imperialistična institucija. Brantingova velika zasluga za proletarij pa je, da je najbolj po njegovi zaslugi ostala Švedska med svetovno vojno nevtralna.

r Izjava. S. Prodner iz Hrastnika mi piše, da govori g. Jazbec iz Kem. tovarne o meni, da sem ga nagovarjal, naj vpliva na s. Cestnika, da vzame svoje hranilne vloge iz Konsumnega društva in jih da v »Slogu«, Jazbeca pa da sem vabil, naj pride k »Slogi« v službo. Prvo in drugo je laž. Jazbeca sem, ko se je po nekem shodu zopet delal za našega, prav trdo prijel, kakor imam navado napram vsem, če rajše govorijo nego delajo. Obljubil je poboljšanje, storil pa pozneje ni nič, razen da je kake trikrat poslal naročnino za »Napreju« in pridejal vselej po 2 Din za odplačilo svojega starega dolga. Ker je bil tudi on vodja nekega konsumnega društva, razume dobro, za kaj gre in ne bo se izpremenil, dokler ga delavstvo ne bo prisililo. Lahko pa, da si je mislil, da bo pri »Slogi« boljše korito, zato je obljubljal, da bo zbiral člane in hranilne vloge, zlasti neki delavec da ga je že vprašal, ali bi vložil v »Slogu« ali ne. Če je mislil s. Cestnika, ne vem. Kakor na Jazbečeve obljube nič ne dam (še na druge ne!), vendar mu gotovo nisem odgovarjal, čeprav sem takoj potem začutil, za kaj gre, ko se je začel interesirati za inserat, s katerim smo iskali prvovrstnega čevljarja. Ko sem mu razložil, kakšna so pri nas kerita, je njegov interes izginil. — Sicer pa so mi vsi sodrugi, ki me poznajo, za pričo, da znam agitirati bolj odbijalno nego privlačno, zlasti pa še glede hranilnih vlog. Kdor »Napreju« ne čita in ne razume, ne more biti naš član. Če ne more biti član, ne more v »Slogu«. Hranilnih vlog od nečlanov se jaz zelo bojim in predno me bo kdo slišal agitirati, naj jih v kakem konsumnem društvu dvigne in vložil v »Slogu«, me bo slišal govoriti, da je dotično konsumno društvo treba razbiti. Dozdaj so me pa še vsi le slišali grajati Kristana, Čobala, Malovrha, Krušiča itd., nikdar pa ne društev, ki jih ti vodijo. »Skupnega doma« brez teh društev ne bo! Seveda, do takrat moramo pa priprave izvršiti, ledino orati, temelje zidati itd., vse to v težkem obstreljevanju od strani nasprotnikov — za tako delo so le popolnoma zavedni sodrugi, ki sami pridejo, ki so razumeli javno agitacijo v »Napreju«, ne da bi jih bilo treba še posebe obdelavati! Nasprotno. Tričetrt leta prej, predno je šel n. pr. Warletz med dezertarje, sem mu že pisal, naj svoje hranilne vloge nazaj vzame, če dvomi. Naša moč je v zavednosti, ne v koritih! Iv. Bernot.

O BLEKE
OB NA
OBROKE
O. B. MESTNI TRG 5
BERNATOVIĆ.

Iz stranke.

s Škale. Občni zbor naše kraj. pol. organizacije je bil v nedeljo 15. t. m. Po predsednikovem poročilu je podal blagajniško in tajniško poročilo s. Jože Rednak I. V svojem poročilu je omenil tudi vse hibe, ki jih iz organizacije še nismo odpravili. Po volitvi novega odbora se je vnela živahna debata vseh članov, kar je znak boljše zavednosti. Izvoljen je bil novi odbor, in sicer je predsednik s. Adolf Tomše, podpredsednik s. Jože Povh, tajnik s. Jože Rednak II, blagajnik s. Miroslav Pevec, njegov namestnik s. Anton Karničnik, nadzorniki in odborniki: ss. Jože Rednak I., Martin Uranjek, Ludvik Tomše, Alojz Prisljan, Rudolf Mravljak, Anton Mravljak, Ivan Tonšek. — Pri zadnji točki dnevnega reda se je vnela živahna razprava, posebno o politiki drugih strank in o posebnih nakanah korunovcev. Posebno smo razložili, da SPJ ni še nobena strokovna organizacija, kakor to tudi J. Zalesnik. — Navzoči so bili skoro vsi člani. Tudi Škale bodo še bolj pokazale, da so zavedne in socialistične.

s Vrhnika. Občni zbor kraj. organizacije SSJ na Vrhniku ne bo dne 1. marca, temveč v nedeljo 8. marca v gostilni pri Jurci na Vrhniku ob 8. dopoldne. Dnevni red, 1. poročilo načelnstva, 2. volitev odbora, 3. poročilo kluba občinskih odbornikov, 4. razno-terosti. — V nedeljo dne 1. marca ob 2. popoldne bo seja občinskega odbora na Vrhniku, h kateri vabimo vse člane in somišljenike. — Kraj. org. SSJ na Vrhniku.

s Vrhnika. Zadruga Cankarjev dom r. z. z. o. z. na Vrhniku je z odlokom deželnega kot trgovskega sodišča z dne 9. februarja 1925 registrirana. — Sestanek članov zadruge v nedeljo o. marca ob 11. dopoldne v gostilni pri Jurci. — Pripr. odbor zadruge »Cankarjev dom« na Vrhniku.

ZAVAROVANCI

za l. 1925 v smislu objave v »Socialističnem koledarju« za l. 1925.

Iz Crne: 184. Ivan Mežnar, (904) rudar, Din 250.— 185. Matevž Svetec, (89) rudar, Din 250.— 186. Franc Tisovnik (99), rudar, Din 250.— 187. Marjeta Brišnikova (59), rudarjeva žena, Din 250.— 188. Alojz Sterže (91), rudar, Lg., Din 500.— 189. Franc Modrej (904), rudar, Din 250.— 190. Maks Modrej (904), rudar, Din 250.— 191. Ožb. Poberšnik, rudar, Din 250.— 192. Rudolf Pečolar (1900), rudar, Din 250.— 193. Rudolf Svetec (902), rudar, Din 250.— 194. Ivan Brišnik (1900), rudar, Din 250.— 195. Ivo Sušel, kovač, Din 250.— 196. Miha Mliučar (906), rudar, Din 250.— 197. Franc Kordež (95), rudar, Din 250.— 198. Josip Jäger (97), rudar, Din 250.— 199. Ivan Kuhar, rudar, Din 250.— **Iz Mežice:** 200. Jurij Libnik (79), rudar, Lg., Din 500.— 201. Franc Polemar (909), delavec, Din 250.— 202. Josip Roblek (92), rudar, Sl. Lg., Din 750.— 203. Anton Brišer (84), rudar, Din 250.— 204. Gregor Škorjanc (86), rud. paznik, Lg., Din 500.— 205. Mat. Verčnik (80), mlinar, N. Sl., Din 1250.— 206. Peter Hace (84), rudar, Lg., Din 500.— 207. Adolf Vičko (903), tesar, Din 250.— 208. Franc Osojnik (92), rudar, Sl., Lg., Din 750.— 209. Ferdinand Janša (98), rudar, Din 250.— 210. Ivan Artman (87), rudar, Din 250.— 211. Simon Jop (79), tesar, N., Din 1000.— 212. Jernej Veconik (76), rudar, Lg., Din 500.— 213. Jože Perovec (89), rudar, Sl. Lg., Din 750.— 215. Ožbald Jež (83), strojnik, Din 250.— 216. Fran Blatnik II. (94), rudar, N. Sl., Din 1250.— 217. Ivan Ledinek (901), rudar, Lg., Din 500.— 218. Jurij Veselko (71), Din 250.— 219. Franc Repas (84), strojnik, Sl. Lg., Din 750.— 220. Ludvig Kopmajer (84), rudar, Lg., Din 500.— **Iz St. Lovrenca na Polsk.:** 221. Rudolf Saverič, usnjak, Din 250.— 222. Feliks Juhart (95), Lg., Din 500.— 223. Leopold Wezjak, elektrikar, Sl. N., Din 1250.— 224. G. Prapertnik (77), Din 250.— 225. Valentin Lušenc, tov. del., Din 250.— 226. Anton Slatinek, kovač, Sl. N., Din 1250.— **Iz Slov. Bistrice:** 227. Maks Bravčič (90), lesni delavec, Lg., Din 500.— 228. Gustl Pečovnik (907), mizar, Din 250.— 229. Jamez Kamenar (69), mizar, Sl. Lg., Din 750.— 230. Franc Prals (94), lesni del., Din 250.— 231. Josip Dorn (91), trg. z juž. sadjem, N., Din 1000.— **Iz Vidna pri Krškem:** 232. Franc Korbar (75), pos., Sl. N., Din 1250.— 233. Josip Stary (83), Sl. N., Din 1250.— 235. Stefan Presl (901), uradnik, Din 250.— **Iz Štor pri Celju:** 236. Ivan Flis (89), kolar, Lg., Din 500.— 237. Josip Resnik (902), delavec, Sl. N., Din 1250.— 238. Ivan Jeras (72), delavec, Vikerče, Lg., Din 500.— 239. Miha Bačnik (81), delavec, Sp. Pirniče, Din 250.— 240. Viktor Kuralt (92), tesar, Sora 46, Medvode, Din 250.—

Ss. Ivan Flis in Josip Resnik iz Štor, vpisana med zavarovanci št. 236 in 237, prepustata za slučaj smrtne nezgode zavarovalništvu tiskovnemu skladu »Napreja«.

Slovenski rudarji v Franciji.

Lens pas de Calais, 26. I. 1925. V 16. številu »Slovenca« sem čital članek nekega klerikalca iz Tuequenieuxa. Pravzaprav nima nobene posebne vsebine za današnje čase. Ponesrečil se je baje neki delavec in oče 6 otrok. Lepo te prosim, dragi moj, koliko pa je sploh slovenskih delavcev, ki bi se zavedali, koliko otrok je treba delavcu? Posebno klerikalci ne poznate nobene meje, temveč spravljate sužnje brez pomisleka na svet.

Po mnenju »Slovenčevega« dopisnika tukaj ni prostora za socialiste. Na to sploh ni vredno odgovarjati, kdor se zanima za politiko, mu bo gotovo znan rezultat zadnjih volitev na Francoskem. (Op. ur. Socialisti imajo v sedanjem francoskem parlamentu 102 poslanca.) Proti koncu pa piše o nekem Čaterju iz Celja, ki je baje socialist, kakršna sta Tone Kristan in Bernot. Tudi to je bedasto, kajti socialisti smo mednarodni in vstopamo v organizacije, ki so jih ustanovili francoski sodrugji in nam torej ni treba organizacij šele ustanavljati. Mislim, da se ne motim, če pravim, da je tisti Čater kak komunist, ali boljše rečeno: Korošček volilec I. 1923.

Končno bi še pripomnil, da se razmere za nas rudarje na Francoskem z vsakim dnevom slabšajo. Delavci trumoma prihajajo sem, posebno iz klerikalne Madjarske prihaja na tisoče delavcev s pogodbo za 7. razred, to je, da delajo za 21.75 franka na dan, in sicer po 2 leti, ker so napravili pogodbo že v domovini. Kdor od rojakov ima možgane na pravem mestu, si bo lahko predstavljal, kakšen adut so inozemske strokovne organizacije in za zavedno delavstvo sploh.

Ravno iz onih dežel, kjer je ukoreninjen črni klerikalizem, pride največ ljudi, kajti klerikalci, ki trdijo, da zastopajo vse sloje enako, ne poženejo trebušastih popov iz dežele. Ti bi bili radi svoje trebušne bujnosti vsaj neka zanimivost za Francoze, ker tu debelih duhovnikov ni videti.

Francoski so se znali teh ljudskih izsesovalcev odkrižati in so si uredili državo tako, da duhovniki ne morejo več slepiti ljudstva na stroške drž. blagajne. Kdor se hoče od njih pustiti slepiti, mora to sam plačati. Kadar bo Jugoslavija tako urejena, se bo tudi proletariatu boljše godilo.

Še to: »Slovenec« piše: Ker je v Franciji mnogo slovenskih delavcev, katerim se razmeroma dobro godi, smo pa radovedni, kdo je te nesrečneže udinjal preko Francije, prekomorskim kapitalistom in jih odposlal v Tuequenieux. »Slovenec« jih lahko sam reši, ker Tigne in Tigne je ena in ista vas v Meurthe Moselle.

Ernst Bratec.

Ako piješ 'BUDDHA' čaj, vživaš že na zemlji raj!

Dopisi.

Hrastnik. Dne 19. t. m. se je vršil v društvenem prostoru steklarjev sestanek sodrugov, članov bivše organizacije Hrastnik II., v svrhu obujenja organizacijske misli in eventualno zopetno upostavitve organizacije Hrastnik II. Tega sestanka sta se udeležila tudi ss. Štruc in Pencelj iz Trbovelj. Sočasno sta posetila sestanek tudi bivša ss. Majdič in Klenovšek iz Trbovelj, zadnja dva gotovo z namenom, da bi napeljala kaj vetra v Korunova jadra in da bi pridobila kaj volilcev za Klenovškovo kandidatno listo za občinske volitve v Trbovljah. Lahko sta se pa prepričala, da med tukajšnjim delavstvom ne bosta žela uspeha. Prvi nam je s. Štruc v daljšem govoru razložil pomen organizacije, podal nam je tudi nekaj slik iz Krušičevega pučizma v Trbovljah, ki ima baje to dobro stran, da bo organizacija SSJ in KDZ v Trbovljah kmalu zopet štela čez 100 članov in ki je radi Krušičevega »požrtvovalnega« dela za zedinjenje padla od 120 članov na 65. S. Štruc nam je povedal

tudi nekaj zanimivih črtic iz volilnega gibanja za občinske volitve v Trbovljah. S tem se pa ne bom podrobneje bavil, ker bodo gotovo sodrugji iz Trbovelj več o tem pisali. Burno ogročenje pa je izvalo med navzočim delavstvom to, ko je s. Štruc omenil, da člani SSJ in KDZ v Trbovljah nimajo pod Krušičevim diktatom več prostora v Delavskem domu, čeprav so povedali ti člani tudi člani Delavskega doma. Za s. Štrucem je dobil besedo bivši s. Majdič, pobijal je precej klavirno izvajanja s. Štruca, privoščil si je pa med drugim tudi s. Bernota, kakšen diktator, demagog in koritar da je. Na očitke, da je on Korunovec, se je zelo razjezil, zatrjeval je, da ni bernotovec, pa tudi ne korunovec. Izjavil je, da če bi bili vsi delavci njegovega mišljenja, bi Bernota in Koruna kmalu hudič vzel, ker bi ju nihče ne podpiral. K besedi se je oglasilo tudi več sodrugov, dobil jo je tudi bivši s. Klenovšek, pa tudi njemu se ni posrečilo zbrisati tistega madeža, ki ga nosi radi zasluge, da ne pride do enotnosti socialističnega delavstva pri občinskih volitvah v Trbovljah. Nekaj pa sta lahko vzela Majdič in Klenovšek seboj, namreč prepričanje, da v Hrastniku ne maramo korunovcev, pa o tem se je tudi sam dr. Korun lahko prepričal na svojem volilnem shodu v Hrastniku.

Eden od navzočih.

Op. ur.: Če ima kdorkoli kaj očitati s. Bernotu, naj to napiše in pošlje dr. Korunu (če se ne upa poslati nam), »Socialist« je zelo hvaležen za take podatke. Kdor pa mu kar pavšalno očita diktatorstvo, koritarstvo itd., ali pa kdor za njegovim hrbtom o njem laže, je bodisi plačan hlapec kapitalistov, ali pa nerazsodna klepetulja.

Velenje. Ko so gospodje videli volilni rezultat, jim je takoj prišlo na um, da imajo 100 delavcev preveč, čeprav jih je še nekaj na dopustu. Da poleti velenjski premost ne gre, na to smo že vajeni, da bi pa tudi pozimi ne šel, tega pa še ni bilo prej ko letos in pa takrat, ko je gospodaril znani inž. Čuček. Pod g. Cihelkom, ki je vodil rudnik za inž. Čučkom od današnjega vodstva, je šel ves premost in delali smo, da je bilo kaj. Zato ne verjamemo, da je vsega kriva kriza. Če je pa krivo vodstvo premostovnika, zakaj bi jih moralo trpeti 800 zaradi enega? Vi klerikalci, sem pogledjte malo, ker sta tukaj prizadeti dve tretini vaših pristašev, ki so vas volili! Mi se pa zavedamo — čeprav nismo vas volili — da bomo morali tudi za vaše dijete davek plačevati, zato smo tudi upravičeni pozvati vas, da ukrenete vse potrebno, da ne bomo pri obilici živčevja, ki ga pridelujejo v naši državi, še stradali povrh! Če vam ni dovolj znano, skličite shod, da se pogovorimo o razmerah pri rudniku, na shodu boste vse zvedeli, kar je potrebno. Shod naj bi bil v Velenju in čimprej!

Zabukovca. »Svoboda« v Zabukovci sklicuje svoj redni občni zbor na 8. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Coceja v Megojnici. Dnevni red: poročila funkcionarjev, volitev

novega odbora, razno. Dolžnost vsakega člana je, udeležiti se občnega zbora. — Odbor.

Štor. Dopis s. Jerama v 7. številu »Napreja« z dne 13. t. m. pod naslovom »Koroška Bela« je tudi nas zanimal. Posebno oni del, v katerem piše, da je bil s. Erlah proti temu, da bi bil naložen občinski denar v Kons. društvu za Slovenijo. Sodrugi širom Slovenije naj vedo, da je v Štorah neko delavsko pevsko društvo »Bodočnost«, v katerem so večinoma Korunovi pristaši, ki so sklenili na neki seji v prisotnosti g. Korena iz Celja, da bodo vložili svoj denar v celjsko Mestno hranilnico in ne v Kons. društvo za Slovenijo. — Delavec.

Poljske miši. Ne zameri, s. urednik, da ti pišem to, kar zaenkrat še ne spada ravno v naš list, ker imamo še bolj malo kmetskih ljudi v stranki. Polagoma se bo moralo tudi kmetstvo ljudstvo bolj brigati za svojo izobrazbo. — Časniki so poročali, da so se v Prekmurju zarodile take množine poljskih miši, da hočejo kmetu ves pridelek uničiti. Tudi drugod delajo miši vsako leto velikansko škodo. Ali naši kmetje rajši cerkvene komedije uganjajo, kakor kaj koristnega store. To tudi ni čudno, če pomislimo, da države za poneumnevanje ljudstva več izdajo kakor za pošteno izobrazbo. V tej zadregi bosta morda dr. Korošček in Žebot pomagala — s kako molitvijo k sv. Antonu ali blagoslovljeno vodo? Johanca iz Vodice, kje si? — Strup zoper miši bi lahko imel slabe posledice za druge živali. Boljše je, zakopati kak večji lonec do roba v zemljo in viliti vanj za peč visoko vode. Na vodo vrzi precej na debelo lanenih ali bučnih luščin. Zraven lonca položijo dve palici, na palici snop koruznice, čez to pa toliko slame, da voda v loncu ne zmrzne. Dobro je tudi okoli lonca potrositi nekaj celih bučnic. Miši najdejo v koruznici pod slamo dobro zavetje in skačejo v lonec ter utonejo. Vsak teden zmečeš miši iz lonca in postaviš past znova. Zimski čas je zato najugodnejši.

Nekaj iz Slov. Bistrice. Ko sem bil po opravih v tem prijaznem, a nad vse črnem mestu, sem bil priča žalostnega dogodka, ki ga je zakrivila kapitalistična morala. Sredi mesta je namreč stala velika kopica pohištva, klobukov, drv in raznega orodja. Ko sem vpraševal, kaj to pomeni, sem zvedel, da so deložirali nad 60 let starega obrtnika, klobučarja Gradišnika, ki je po dolgi pravdi s hišnim posestnikom propadel kljub zakonu v zaščito najemnikov. Hišni posestnik je namreč trgovec in hoče iz stanovanja napraviti lokal za trgovino, kar nasprotuje zakonu. Zvedel sem potem, da to ni prvi tak primer v Slov. Bistrici. Deložirana je bila pred mesecem vdova nekega sodnega svetnika in sicer na zahtevo nekega kanonika, ki ima nakazano stanovanje v klerikalni kapitalistični hranilnici. Med tem pogovorom se je oglasila uboga ženica in je povedala, kako nečloveško je nastopal ta božji namestnik proti revici, ki nima nobenega človeka, ki bi

Priporočamo tvrdko

Josip PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisalk, klova, belega in rujevega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, Solingen škarij za prikrrojevanje in za obrezovanje trti.

Na veliko! Na malo!

Ta znak jamči za kakovost

se zavzel zanjo. Pripovedovala je, da je stanovala že več let v cerkveni hiši in plačevala prva leta z drugimi sostanovalci vred vse stroške za hišo. Kanonik jih je učil, da ne smejo nikjer povedati, da kaj plačujejo za stanovanje. Zadnja leta pa najemniki niso nič plačevali, temveč so morali delati, zato da dobe plačo. Ker so potem za »dobrega« kanonika res delali, so dobili vsi razen vdove tudi plačilo za svoje delo, le ona ne, ko je šivala za božjega namestnika. Vrhu tega bi morala dati še 200 K za nove zvonove, ki so jih radi ljudske neumnosti kupili letos v Slov. Bistrici, in sicer kar 4 obenem. Dati ni mogla vdova nič, ker si težko zasluži že za življenje. Seveda je kanonik spet naročil, da se ne sme nikomur nič povedati. Ko je videl, da svojega zaslužka ne da za zvonove, jo je tožil, češ, da mu ni plačala že celo leto najemnine. Zagovornika ni imela nobenega in tako je bila obsojena, da mora stanovanje izprazniti. Kanonika samega ni bilo k razpravi, ker se je menda zbal, da bi slišal resnico. Vdova je pa kljub temu še mislila, da je človek, ki pravi, da

je božji namestnik in ki ima vedno ljubezen do bližnjega v ustih in kakor med sladke besede in ki očita drugim vse mogoče korupcije in lumparije in se zgraža nad njimi, da je tak človek, torej ne bo vrgel na cesto. A zmotila se je. Mož ne pozna ljubezni do bližnjega. 14. julija lani je šla v Maribor na stanovanjski urad po informacije. Med tem časom je kanonik s hlapcem in viničarjem vse njeno pohištvo zmetal v neko kamrico, vse navskriž, drugo vrh drugega. Ko je prišla domov, ni mogla nikamor in je 6 tednov prenočevala pri tujih ljudeh. Pripovedovala je še mnogo o prodaji cerkvenih posestev, cerkvena blagajna pa je vedno prazna, čeprav so farani zadnjih par let žrtvovali več štositisoč kron z acerkev in nove zvonove. — Natančneje bom kmalu še pisal. Javno pa opominjam že zdaj vse moške in ženske, zlasti v Slov. Bistrici, katerim se že odpirajo oči, da si narode edini delavski list, ki zastopa koristi vseh revnih delavskih ljudi, ki piše resnico in zahteva javne račune to je »Naprejek«, glasilo Soc. stranke Jugoslavije in Kmetško-delavske zveze. — J. D.

Kaj je demokracija.

(Dopis ročnega delavca.)

Demokracija pomeni vlado ljudstva, to se pravi, da se vladajo ljudje sami. Da se pa morejo sami vladati, morajo biti onakopravni. Enakopravni, t. j. da imajo vsi ljudje iste družbe enake pravice in enake dolžnosti. Vzemimo n. pr. narodno demokracijo v takem smislu, kakor sem zgoraj napisal. Narodna demokracija bi temeljila in morala temeljiti izključno le na lastnem narodu; v Jugoslaviji na primer bi morala temeljiti samo na Slovencih, Hrvatih in Srbih, brez Nemcev, Italijanov in dr. Nemci in Italijani bi potem v Jugoslaviji ne smeli biti enakopravni s Slovenci, Hrvati in Srbi, niti prebivati bi ne smeli v Jugoslaviji. Kajti če imajo dovoljenje prebivati in živeti v isti družbi, jim je dovoljena in priznana tudi enakopravnost. S tem se krši narodna demokracija, da bi se pa ne kršila, bi morali izgnati vse drugorodce. V Jugoslaviji pa imamo tuje trgevece, tovarnarje, banke itd. Razumljivo je, da bi radi teh nastali spori med državami, ki bi rodili vojno.

Taki spori pa ponehajo s tem, da eden zmaga, drugi podleže. Vzemimo, da zmaga Jugoslavija nad Italijo. Gotovo bi zahtevala potem tudi sporno ozemlje, na katerem so se prepri začeli. Kaj naj naredi z ljudstvom druge narodnosti? Če hočemo ohraniti narodno demokracijo čisto, morali bi izgnati vse drugorodce, ali pa jih zatirati. Predno bi jih do konca zatrli, bi nastal odpor in končno zopet vojna, koncem koncev pa bi bili zopet lahko tam, kjer smo bili pred prvo vojno. Nič nam torej ne kaže drugega, kakor stopiti z vsemi v prijateljsko zvezo, drugorodnim pa priznati enakopravnost. S tem smo prešli iz narodne demokracije v mednarodno, kakršno zahtevamo socialisti povsod. Vidimo torej, da narodne demokracije, kakor jo nekateri oznanjajo, ni in ne more biti. — Drugič bom napisal še kaj več. J. B.

Lastnik? »Sloga«, r. z. z o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
27. II. 1925 — 2500.

Najboljša

„Puch“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobite le pri
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7.

NAŠIM RODBINAM

priporočamo
našo pravo domačo
KOLINSKO
cikorijo,
izvrsten prídadek za kavo.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

NI Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri tvrdki

L. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 15

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60,—, 70,—, 90,—, 100,— Din itd., platno po Din. 11,—, 14,—, 16,—, 20,— itd., izgotovljene srajce Din. 44,—, 50,—, 56,— itd., spodnje hlače po Din. 32,—, 34,—, 40,— itd., izgotovljene obleke, in drugo za vsako ceno. Železničarji dobijo blago tudi na obroke.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnoslada ržena **ŽIKA**
v rdečih zavitkih,
Dvojnoslada ječmenova **ŽIKA**
v modrih zavitkih,
Slajena ječmenova **ŽIKA**
v zelenih zavitkih

Zahtevajte le Žiko!

Dobro boste hodili!

v Suttnerjevih čevljih! Čevlji tvrtke Suttner je nenadomestljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem po ceni! Skrbno izdelan iz izbrane ga dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbrano srajce, naramnice, športnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, kresala, verižice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER
v Ljubljani št. 990 Slovenija.

Či tej priliki se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilijino-mlečno, glicerino, boraksovo, katanovo in milo za britje.

Samo na 1 besedo!

in sicer na varstveno znamko „Elsa“ moramo paziti, če nam je za najboljše MILO LEPOTE IN ZDRAVJA. To se edino le FELLERJEVA MILA V OBLIKI STEKLENIC Z ZNAMKO „ELSA“, s katerimi umivati se je pravi užitek! Nežna, dobra, čista, zelo peneča, diskretnega vonja v 5 različnih vrstah!

ELSA-LILIJINO-MLEČNO MILO prvovrstno cvetlično milo, stori kožo mehko in nežno.

ELSA-GLICERINOVNO MILO, vpliva izrečno na roke, ki trpe radi dela in mraza.

ELSA-BORAKSOVO milo je najpriljubljenejše sredstvo za odstranjenje fatalnih peg, prischčev itd.

ELSA-KATRANOVNO MILO za lase in glavo.

Končno ELSA-MILO ZA BRITJE, posebno fine vrste.

ZA POIZKUS 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic, z zavojnico in poštnino 52 dinarjev, toda le tedaj, če se pošlje denar vnaprej. Po povzetju 10 dinarjev več, torej 62 dinarjev. Naročila naslovili na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska.

18 let priznane
kapsule „LARUCIN“

zdravilo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in boleznim mokril. Škatlja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: APOTEKA BLUM, SUBOTICA.

Ostanke v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 240,—, 20 m trpežnega okforta Din 290,—, 20 m močne modrovine (druk) Din 290,—, 20 m krasnega kambrika za otročje in ženske obleke Din 240,—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 350,—, 20 m belega platna Din 250,—, 20 m sirovega platna Din 180,— razpošilja

veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 23

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupoval, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500,— poštnine prosto. Trgovci en gros cene.

JUHAN

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6
registrovana zadruga s omejeno zavezo,

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Najboljši šivalni stroj

je edino le **Grietzner in Adler** za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opre mah

Pouk v vezenju brezplačno.
Večletna garancija.
Delavnica na razpolago

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Društvom in zasebnikom prevaja in prepisuje spise „Posredovalec“ Sv. Petra cesta 23.

Pošljite naročnino!